

Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 17 hallituksen esityksestä laiksi lapsen hoitotuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunta on 11 päivänä kesäkuuta 1986 lähettänyt sosiaalivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 80 laiksi lapsen hoitotuesta annetun lain muuttamisesta.

Valiokunta on tässä yhteydessä ottanut käsiteltäväksi myös eduskunnan 17 päivänä kesäkuuta 1983 valiokuntaan lähettämät ed. Almgrenin ym. toivomusaloitteen n:o 1162/1983 vp. vammaisten kotihoidon tukemisesta, ed. Sutisen ym. toivomusaloitteen n:o 1428/1983 vp. lasten, vanhusten, vammaisten ja pitkäaikaissairaiden kotihoidontuen saattamisesta lakisääteiseksi ja ed. V. Vennamon ym. toivomusaloitteen n:o 1499/1983 vp. sairaiden ja vammaisten lasten hoitotukijärjestelmän aikaansaamisesta sekä eduskunnan 4 päivänä huhtikuuta 1986 valiokuntaan lähettämät ed. Hetemäki-Olanderin ym. toivomusaloitteen n:o 703 sairaan lapsen hoito- ja kuntoutusavustusten saannin helpottamisesta, ed. Vainion ym. toivomusaloitteen n:o 863 vaikeavammaista lasta hoitaville vanhemmille annettavan tuen lisäämisestä ja ed. Väänäsen ym. toivomusaloitteen n:o 888 lapsia ja vanhuksia kotona hoitavien aseman parantamisesta.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina esittelijä Anja Kairisalo ja ylitarkastaja Pekka Viljanen sosiaali- ja terveysministeriöstä, toimistopäällikkö Irmeli Ruokonen ja apulaisylilääkäri Kari Kaukinen kansaneläkelaitoksesta, toiminnanjohtaja Kalle Justander ja lääketieteen lisensiaatti Veli-Matti Tainio Lastensuojelun Keskusliitosta, toiminnanjohtaja Aimo Strömberg Suomen CP-Liitosta ja pääsihteeri Jorma Huttunen sekä lastenlääkäri Eero Kaprio Suomen Diabetesliitosta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan vammaisia koskevan kokonaisuudistuksen aloittamista parantamalla vammaisten lasten asemaa. Tässä tarkoituksessa lapsen hoitotuesta annettua lakia muutettaisiin siten, että nykyistä paremmin voitaisiin tukea vammaisten ja sairaiden lasten kotihoitoa. Tukea maksettaisiin taloudellisen tai

muun rasituksen perusteella kolmeen eri suuruiseen ryhmään porrastettuna siten, että hoitotuki vastaisi nykyistä paremmin näiden lasten hoidosta aiheutuvia kuluja ja työmäärää. Markkamäärät olisivat vuoden 1986 tammikuussa maksettavien kansaneläkkeiden indeksin mukaisina 300, 700 ja 1 300 markkaa kuukaudessa. Uudistuksessa annettaisiin valitusmahdollisuus vakuutusoikeuteen myös hoitotuen määrää koskevista asioista. Muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1987.

Toivomusaloitteessa n:o 1162/1983 vp. ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin vammaisten kotihoidontuen järjestämiseksi sekä palvelujen tarjonnan lisäämiseen että taloudellisen tuen avulla.

Toivomusaloitteessa n:o 1428/1983 vp. ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin lasten, vanhusten, vammaisten ja pitkäaikaissairaiden kotihoidon tukemisen lakisääteistämiseen.

Toivomusaloitteessa n:o 1499/1983 vp. ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi kiireellisiin toimenpiteisiin erityisesti sairaiden ja vammaisten lasten tarpeellisen hoitotuen järjestämiseksi nimenomaan erityistapauksissa.

Toivomusaloitteessa n:o 703 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin vaikeasti sairaan hoito- ja kuntoutusavustusten tehokkaaksi tiedottamiseksi ja korvaamisyjärjestelmän saamiseksi nykyistä vakinaisemmalle pohjalle.

Toivomusaloitteessa n:o 863 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimiin harkinnanvaraisen rahoitusavustuksen järjestämiseksi vaikeavammaisten lasten vanhempien tarvitseman hoitoavun korvaamiseen.

Toivomusaloitteessa n:o 888 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi kiireellisiin toimenpiteisiin lapsia, van-

huksia, vammaisia ja vastaavia kotona hoitavien henkilöiden hoitokorvauksen ja sosiaaliturvan nostamiseksi.

Valiokunnan mielestä lapsen hoitotuen porrastaminen kolmeen luokkaan antaa mahdollisuuden todellisen tuen tarpeen mitoittamiselle. Tällöin pääpaino ei saa olla taloudellisessa rasituksessa, vaan myös muu rasitus on lain tarkoittamalla tavalla otettava yhdenvertaisesti huomioon. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että porrastettu tuki on mahdollista maksaa myös määräaikaista korkeampana silloin, kun lapsen tila sitä vaatii. Uudistuksen voimaantulosäännöksen seurauksena saattaa syntyä tilanteita, joissa samanlaista hoitoa vaativat lapset saavat erisuuruista korvausta. Soveltamiskäytännössä on pyrittävä siihen, ettei eroja synny.

Valiokunta on kiinnittänyt huomiota siihen, että lapsen hoitotuesta annetun lain 4 §:n mukaan laitoshoidossa olevan lapsen hoitotuki keskeytetään. Liikuntavammaisten kouluissa on kuitenkin pysyvästi siirrytty käytäntöön, jossa lapset viettävät viikonloput ja lomamatkat kotona. Nykyisen lain säännökset eivät mahdollista tämän huomioon ottamista. Valiokunta pitää tärkeänä, että tähän kiinnitetään huomiota.

Valiokunta on tehnyt lakiehdotuksen nimikkeeseen, johtolauseeseen ja voimaantulosäännöksen teknisen korjauksen.

Edellä esitetyn perusteella sosiaalivaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

lapsen hoitotuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lapsen hoitotuesta 4 päivänä heinäkuuta 1969 annetun lain (444/69) 2 §, sellaisena kuin se on 19 päivänä joulukuuta 1980 annetussa laissa (842/80), ja

lisätään lakiin uusi 8 b §, seuraavasti:

2 ja 8 b §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulo- ja soveltamissäännös

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Lapselle, jolla välittömästi ennen tämän lain voimaantuloa on oikeus saada lapsen hoitotukea, suoritetaan ilman eri hakemusta lain voimaantu-

lostä lukien lapsen hoitotukea siten, että *lapsen* hoitotuesta annetun lain 2 §:n 1 momentin mukaista hoitotukea saaneelle suoritetaan tämän lain 2 §:n 2 momentin mukaista hoitotukea ja lapsen hoitotuesta annetun lain 2 §:n 2 momentin mukaista hoitotukea saaneelle tämän lain 2 §:n 3 momentin mukaista hoitotukea.

(3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Edelleen sosiaalivaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että toivomusaloitteet n:o 1162, 1428 ja 1499/1983 vp. sekä 703, 863 ja 888 hylättäisiin.

Helsingissä 14 päivänä lokakuuta 1986

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Halonen ja varapuheenjohtaja S. Mikkola sekä jäsenet Aho-

nen, Ikonen, H. Kempainen, P. Leppänen,

Lipponen, Moisander, Nordman, Paavilainen, Pesola, Rantanen, Raudaskoski ja Stenius-Kaukonen sekä varajäsen Eklund.

Vastalause

Hallituksen esityksen perustelujen mukaan keskimmäisen ryhmän hoitotuen saamisen edellytykset kiristyisivät nykyisiin pienimmän hoitotuen saamisedellytyksiin verrattuna. Sen estämiseksi esitimme, että valiokunta olisi ottanut asiaan kantaa velvoittavan ponnien muodossa. Valiokunnan kannanoton on katsottava tarkoittavan tätä valiokunnan todettua, että soveltamiskäytännössä on pyrittävä siihen, ettei eroja synny.

Sen sijaan valiokunta ei ollut valmis ottamaan lainkaan kantaa hoitotuen yläikärajan korottamiseen 16 vuodesta, vaikka lapsilisän maksamista-kin on jatkettu 17 ikävuoteen. Kansaneläkkeen

maksaminen 16 vuodesta alkaen ei pitäisi olla esteenä lasten hoitotuen ikärajan korottamiseen, sillä suurin osa hoitotukea saavista lapsista ei suinkaan ala saada kansaneläkettä täytettyään 16 vuotta. Lapsen hoitotuen ja kansaneläkkeen päällekkäinen maksaminen voidaan estää rajoitussäännöksellä. Tarvittaessa 16-vuotiaat vammaiset lapset voivat saada kansaneläkelain mukaista hoito- tai apulisää. Mielestämme valiokunnan olisi tullut lausua mietinnössään seuraavaa:

Valiokunta pitää tärkeänä, että hallitus selvittää mahdollisuudet lapsen hoitotuen yläikärajan korottamiseen.

Helsingissä 14 päivänä lokakuuta 1986

Marjatta Stenius-Kaukonen

Pekka Leppänen

